Vi som har varit med och arrangerat den här utbildningen är

SAMORDNINGSFÖRBUNDET
VÄSTRA ÖSTERGÖTLAND

Samordningsförbundet
Centrala Östergötland

Samordningsförbundet
Östra Östergötland

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska socialfonden

NNS
Nationella nätverket för
samordningsförbund

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

Basföreläsning i Linköping
04-11-20

Psykiskt, fysiskt och sexuellt våld
En fråga om hälsa, liv och död!

Anita Kruse - Sakkunnig inom våldsområdet med uppdrag för NNS

Mobil 0703-751978 E-post anita.kruse@gmail.com

NNS
Nationella nätverket för
samordningsförbund

En bok

I händelse av min död
- Kerstin Weigl & Kristina Edblom 2019

Mordförsök mot kvinna och två barn

En kvinna och två barn fick livshotande skador när de attackerades av en man i en bostad i centrala Eksjö. Mannen, som är i 30-årsåldern, greps senare och sitter nu anhållen misstänkt för mordförsök.

Offren togs med ambulans till sjukhus och opererades akut. Deras tillstånd är fortfarande allvarligt, men stabilt, enligt Höglandssjukhuset i Eksjö.

Larmet, som ringdes in av ett barn, kom till polisen strax före klockan åtta på torsdagen.

På adressen påträffade vi flera allvarligt skadade personer som fick föras till sjukhus, säger Erik Terneborn, presstalesperson vid polisen Öst.

Mannen greps senare på järnvägsstationen i grannkommunen Nässjö. Han förhördes under förmiddagen och anhölls därefter misstänkt för tre fall av försök till mord.

Det är inte en främmande man, utan det finns någon slags koppling, mer än så vill jag inte säga, säger Erik Terneborn.

Den misstänkte kommer sannolikt att begäras häktad under fredagen.

Vi jobbar mot att ge in en häktningsframställan, säger åklagare Klas Lööf.

”Den arge”

5 minuter om

Boj

Gro Dahle, Svein Nyhus

www.cinebox.se

”Den arge”

Reflektioner och tankar

Gro Dahle, Svein Nyhus

www.cinebox.se

Dokumentär om våld i nära relationer – En våldsam kärlek

https://www.svtplay.se/en-valdsam-karlek

Våld i nära relationer är ett stort samhällsproblem.

I dokumentärserien - En våldsam kärlek får vi höra fyra berättelser från kvinnor som är utsatta för våld i fem avsnitt.

Varför är det så få som anmäler sina män?

Varför är skulden och skammen så stor?

Hur kunde det hända?

Förälskelsen - Det första slaget – Avslöjandet - Våldet eskalerar

Livet fortsätter

Barnen är oftast de som är mest utsatta när det förekommer krig i ett land som tex Syrien.

Samma sak gäller när det förekommer psykiskt, fysiskt och sexuellt våld mellan närstående i en familj. Det fungerar som ett krig inom familjens fyra väggar.

Barnen är oftast de som är mest utsatta och det får långtgående hälsokonsekvenser för barnen både i det korta och i det längre perspektivet som vuxna.

Utdrag gjorda av Anita Kruse från

MIN TUR ATT BERÄTTA, BARNS RÖSTER OM ATT LEVA MED VÅLD.

En rapport från Bris och Sveriges Stadsmissioner – 2020.

”Varje barn har rätt till en uppväxt fri från våld, och det är bara vi vuxna som kan tillgodose den rättigheten.”

”Jag vill berätta så att inget annat barn ska behöva ha det såhär. ”

”Nu ska du få höra sanningen.”

Så inledde flera barn sina berättelser om att leva med våld i hemmet.

Barnen som bidragit till den här rapporten kom för att få berätta sin historia och få tala till punkt.

De ville berätta för att ingen annan skulle behöva uppleva samma sak som dem.

Det är berättelser om att anpassa hela sitt liv efter våldet därhemma, att lyssna bakom dörrar, att försöka skydda mamma och syskonen, att packa väskan i smyg för att hela tiden vara redo att fly. Det är berättelser om att flytta runt, att tvingas bryta upp gång på gång, om att inte få gå i skolan och träffa sina vänner.

Gemensamt för många av barnen som intervjuades var att de inte tidigare upplevt att vuxna hade pratat med dem om våldet de utsatts för, och hur det hade påverkat dem.

Att vuxna kanske frågat men inte lyssnat färdigt på svaret, blivit obekväma och inte frågat vidare.

Den här rapporten visar bland annat hur mycket viktig information som vuxna går miste om när inte barn får möjlighet att komma till tals och berätta om sin egen situation.

Men det är när vi har frågat barn om deras upplevelser, och när vi har rätt information, som vi kan hitta bra vägar framåt för att tillgodose varje barns rättigheter.

För barn som utsätts för våld hemma är vuxna utanför familjen den viktigaste skyddsfaktorn, det vill säga vuxna som ser och agerar vid oro för barnet.

Skola och förskola kan göra väsentlig skillnad för barn som far illa i hemmet.

Andra skyddande faktorer är kopplade till hälso- och sjukvård, exempelvis kan återkommande hälsokontroller leda till att utsatthet uppmärksammas.

Genom att upptäcka och utreda barnets situation och behov synliggörs barnet, utsattheten bekräftas och upplevelserna blir giltiggjorda.

Detta i sig kan vara avlastande, men för att förhindra vidare utsatthet och motverka en försämring av barnets hälsotillstånd är det av stor vikt att barnet också skyndsamt erbjuds riktad hjälp, vård och behandling.

FN:S KONVENTION OM BARNETS RÄTTIGHETER

- Barnkonventionen (1989)
- 54 artiklar
- Fyra grundläggande principer (artikel 2, 3, 6 och 12)
- All offentlig verksamhet ska genomsyras av ett barnrättsperspektiv
- Barn som rättighetsbärare

Svensk lag sedan den 1 januari 2020

BARNKONVENTIONEN

- **Artikel 2: Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.**

- **Artikel 3: Vid alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa.**

- **Artikel 6: Barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling.**

- **Artikel 12: Barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Hänsyn ska tas till barnets åsikter, utifrån barnets ålder och mognad.**

- **Artikel 19: Barn ska skyddas mot alla former av fysiskt eller psykiskt våld, skada eller övergrepp, vanvård eller försumlig behandling, misshandel eller utnyttjande, inklusive sexuella övergrepp.**

- **Artikel 24: Barn har rätt till bästa möjliga hälsa, tillgång till hälso- och sjukvård samt till rehabilitering. Traditionella sedvänjor som är skadliga för barns hälsa ska avskaffas.**

Svensk lag sedan den 1 januari 2020

BARN BEHÖVER SKYDD

ATT VÅLDET UPPHÖR
Skydd och säkerhet från nytt våld

Att föräldrar får stöd och hjälp
Att den som utövar våldet tar ansvar
ATT BARNET FÅR EGET STÖD

Att vuxna ser och agerar - anmälningsskyldigheten

Våldets omfattande hälsopåverkan på barn och ungdomar

Hur påverkas den psykiska och fysiska hälsan av att se/höra eller utsättas för ett direkt psykiskt, fysiskt eller sexuellt våld under sin uppväxt?

Våldets konsekvenser för barn och ungdomar
Deras yttre och inre verkligheter

Svårt med social kontakter

Anknytningssvårigheter

Bristande kommunikation

Lämnar inte hemmet

Ansvar

Skyddar våldsutsatt förälder och syskon

Tar föräldrarollen

hat, ilska

skuld & skam

Rädsla & otrygghet

Ångest & tvång

Sömn- och Koncentrations-svårigheter

Katastrofkänslor

Ensamhetskänslor

Psykosomatik

Får dålig omvårdnad

Dras in i bråk

Orkar inte med skolan

Blir mobbad/mobbar

Hämmas i sin fysiska (failure to thrive)

och psykiska utveckling

Källa: *Arnell&Ekbom,2010*

För barn som utsätts för direkt våld eller upplever våld från den ena föräldern mot den andra föräldern får det stora konsekvenser.

- **Psykologiska, fysiologiska och sociala konsekvenser.**
- **Barn som upplever våld mot sin förälder eller omsorgsperson riskerar att utveckla en allvarlig och långvarig psykisk ohälsa, som depressivitet, ångest, PTSD, självdestruktivitet, aggressivitet, svårigheter i umgänget med andra barn samt koncentrationssvårigheter och svårigheter i skolan.**
- **Barnen kan också drabbas av hälsoproblem som astma, eksem, magont, förstoppning, sömnsvårigheter, huvudvärk och ätstörningar.**

Källa: *Socialstyrelsens dödsfallsutredningar 2016-2017*

Några av våldets konsekvenser för våra ungdomar

Fråga om våld!

- Psykosomatik
- Självskadebeteende
- Suicidalt beteende
- Tidig sexual debut – många sexuella kontakter
- Skam och självanklagelser
- Bristande tillit till vuxenvärlden
- Missbruk
- Utsatthet på digitala medier

ungarelationer.se -stöd och kunskapsplattform

jagvillveta.se – info om vad som är brottsligt samt stöd och hjälp -BRÅ

Källa: *Carolina Överlien, docent vid Institutionen för socialt arbete vid Stockholms universitet och Nasjonalt kunnskapssenter om vold och traumatisk stress i Norge.*

Bra föreläsning av Vincent J. Felitti - Gör vi skillnad för utsatta barn?- UR Samtiden

Barndomstrauma kan göra dig sjuk som vuxen, det menar läkaren och forskaren Vincent J. Felitti. Han är grundare av studien som kallas ACE (Adverse childhood experiences – negativa barndomsupplevelser) som djupgående analyserat 17.000 vuxnas barndomsupplevelser i en longitudinell forskning i USA. (20 år)

Studien fann att personer med traumatiska händelser i barndomen, som tex våld, har en mycket högre risk för självmord, ätstörningar, alkoholism men även för både psykisk och fysisk ohälsa generellt.

Inspelat den 23 maj 2016 på Folkets hus, City Conference Centre, Stockholm. Arrangör: Nordisk förening mot barnmisshandel och omsorgssvikt.

https://urskola.se/Produkter/196431-UR-Samtiden-Gor-vi-skillnad-for-utsatta-barn-Barndomstrauma-paverkar-livet

www.nnsfinsam.se/stoppavaldet

Vad är våld?

- Psykiskt
- Fysiskt
- Sexuellt/sexualiserat
- Försummelse
- Att se och höra (bevittna/uppleva) våld mot närstående
- Hedersrelaterat våld och förtryck

http://www.nnsfinsam.se/HRV-konferens

Exempel på psykiskt, fysiskt och sexuellt våld

- **Psykiskt våld:** utsatt för/utövat makt, hot, kontroll, kränkningar, isolering, kvinnlig könsstympning, tvångsgifte. Det psykiska våldet utövas ofta även digitalt.

  Psykiskt våld kan även uttryckas genom att ***materiella*** saker slås sönder samt att tvingas till en ***ekonomisk*** osjälvständighet att ständigt uppleva det ***latenta*** hotet om våld

- **Fysiskt våld:** utsatt för/utövat slag, sparkar, knuffar, stryptag, skada med tillhygge, kvinnlig könsstympning.
- **Sexuellt våld:** utsatt för/utövat sexuella kränkningar verbalt eller fysiskt, pressad till/ pressat någon till sexuella handlingar mot den personens vilja, våldtäkt, att tvingas se på porrfilm/ agera som på porrfilm, digitala övergrepp, kvinnlig könsstympning, tvångsgifte eller på andra sätt utsätta/ utsättas för olika sexuella övergrepp.

Exempel på försummelse och att se och höra våld

- **Försummelse** (psykisk och fysisk omsorgssvikt) gäller både för barn, unga och vuxna. Vid svår psykisk och fysisk försummelse av tex barn ses förändringar i hjärnans anatomi och fysiologi. En form av barnmisshandel enl. WHO

- **Att se och höra (bevittna/uppleva) våld mot närstående under uppväxten**

Hedersrelaterat våld och förtryck, kvinnlig könsstympning samt barn – och tvångsäktenskap

- **PSYKISKT VÅLD:** Makt, hot och kontroll. Skuld och skambeläggning, kränkning, hot, undandragande av kärlek, förföljelse, kvinnlig könsstympning och tvångsgifte.

- **SOCIALT:** Makt, hot och kontroll. Begränsning, tvång, inlåsning, bortförande, bannlysning, kvinnlig könsstympning och tvångsgifte.

- **FYSISKT:** Makt, hot och kontroll. Från lättare slag till slag med tillhygge, brännas, till mord / självpåtaget självmord. Kvinnlig könsstympning, återstympning och oskuldskontroll.

- **SEXUELLT VÅLD:** Makt, hot och kontroll. Tvång till sex med någon man inte har valt, vågar inte anmäla övergrepp, kvinnlig könsstympning och tvångsgifte.

- **FÖRSUMMELSE: F**amiljens behov överordnas individens, undandragande av grundläggande behov (fysiska och känslomässiga).

http://www.nnsfinsam.se/HRV-konferens

Vem utsätter? Vem blir utsatt?

Förekommer i alla:

- Samhällsklasser
- Kulturer
- Åldrar

Våra föreställningar kan vara ett hinder!

Våldsutövaren

- **Makt, hot och kontroll**
- **Förnekar och förminskar våldet**
- **Lägger ansvaret för våldet utanför sig själv**
- **Ser sig själv som offer**

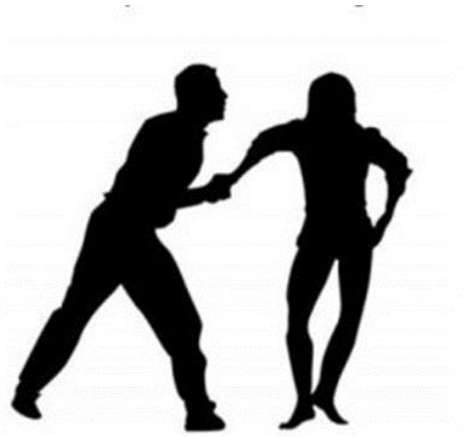

Kortsiktiga effekter av våld

- Makt och kontroll
- Tar bort vanmakt
- Vänder på offerpositionen
- Fysisk avspänning
- Känslomässig urladdning
- Hämnd och upprättelse
- Får sin vilja igenom
- Stoppar konflikt
- Stoppar känslomässigt inre kaos genom yttre kontroll

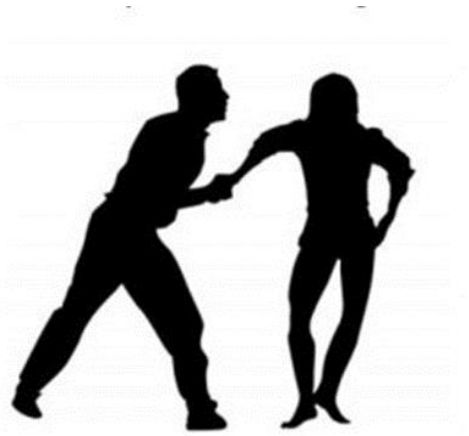

2019 anmäldes

28.400 fall av misshandel

mot kvinnor

8 av 10 förövare var närstående

eller bekanta till kvinnan

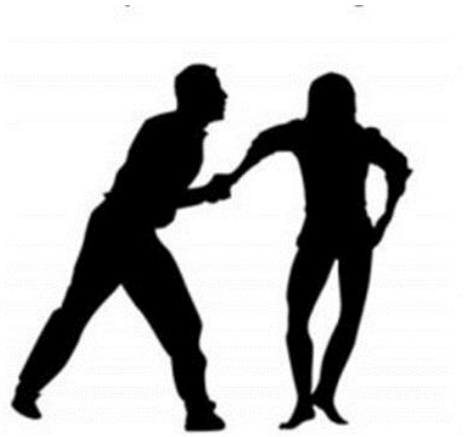

Källa: BRÅ

Var tredje vecka

mördas en kvinna

av en närstående man

eller exman

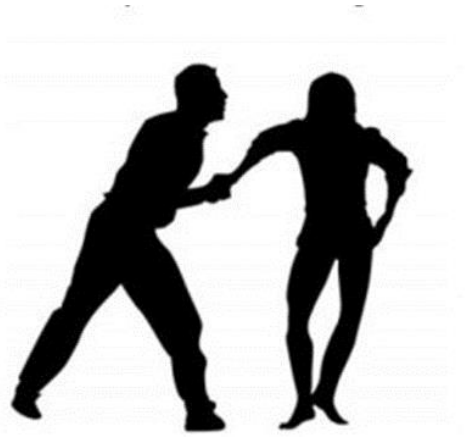

Källa: BRÅ

"Han säger att han älskar mig men ändå slår han mig.

Han har sex fast jag inte vill.

Om jag lämnar honom dödar han mig."

Källa: *Rapporten – Ett år med ungarelationer.se – Killars våld mot tjejer och våld i ungas relationer*

Var fjärde ung kvinna 16 - 24 år uppger att hon en eller flera gånger har utsatts för våld av en nuvarande eller tidigare partner

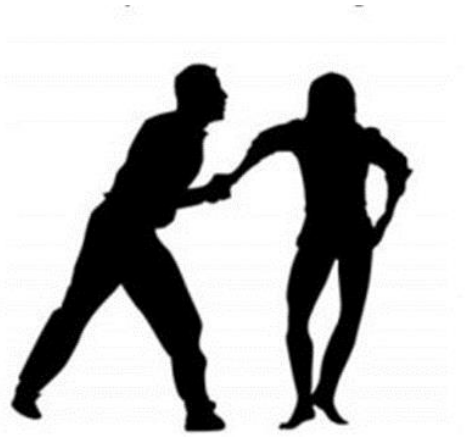

Källa: *Rapporten – Ett år med ungarelationer.se*
Killars våld mot tjejer och våld i ungas relationer

Det föreligger ett mycket starkt samband mellan att under sin uppväxt ha sett och hört våld mot någon närstående eller annan viktig vuxen

och

Att både som barn, ungdom och senare i livet utsättas för ett direkt psykiskt, fysiskt och sexuellt våld både före och efter 18 års ålder

Källa: *VKV- Västra Götalandsregionens kompetenscentrum om våld i nära relationer – Rapporten - Nu har vi kommit över tröskeln.*

8 av 10 kvinnor och 6 av 10 män

inom NNS och Samordningsförbundens projekt,

har sett och hört våld under sin uppväxt mellan närstående

Nästan alla, 9 av 10,

har sedan som barn, ungdomar och vuxna,

utsatts för en eller flera former

av samma våld.

NNS
Nationella nätverket för samordningsförbund

Våldets omfattande hälsopåverkan

Hur påverkas den psykiska och fysiska hälsan långsiktigt av att se och höra våld under sin uppväxt eller utsättas för ett direkt psykiskt, fysiskt eller sexuellt våld som barn, ungdom eller som vuxen?

Forskningen visar att personer som utsatts för våld också rapporterar psykisk ohälsa i högre utsträckning än personer utan erfarenhet av våld (NCK, 2013).

En studie från USA visar att män som söker psykiatrisk vård även är mer utsatta för våld i nära relation (Chang, 2011) vilket är en av få studier som gjorts i ämnet.

Våld som orsak till sjukdom och ohälsa behöver undersökas av hälso- och sjukvården för att en god vård ska kunna erbjudas (NCK, 2013).

För att kunna identifiera dessa personer och kunna erbjuda en adekvat vård till dessa patienter behöver vi mer kännedom om denna grupp (Oram et al, 2013).

Detta i enlighet med hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) angående lika vård på lika villkor för hela befolkningen.

Några hälsokonsekvenser

Psykiska

- Rädsla
- Förvirring
- Ångest
- Depressioner
- Missbruk
- Stress
- Sömnstörningar
- Suicidrisk

Fysiska

- Diffusa fysiska symtom
- Mag-tarmsymtom
- Kroniska smärttillstånd
- Blåmärken/svullnader
- Krosskador/frakturer
- Skador på ställen som ej syns!

Psykiska hälsokonsekvenser

Sambandet mellan våld i nära relationer och kvinnors psykiska ohälsa

- **3 ggr** högre risk för **DEPRESSION**
- **4 ggr** högre risk för **ÅNGESTSYNDROM**
- **7 ggr** högre risk för **PTSD**

Källa: *Trevillion at al 2012, Chmielowska & Fuhr 2017.*

Betydande (signifikanta) samband mellan kvinnor och mäns tidigare utsatthet för våld i nära relationer och senare för:

- **PSYKOS** under sin **LIVSTID** **67 %**
  PSYKOS under **SENASTE ÅRET** **33 %**

- **53%** av **KVINNORNA** hade blivit utsatta för våld under sin **BARNDOM** och

  63 % som **VUXNA**

- **Ätstörningar**
- **Missbruk**
- **Självmordstankar**

Källa: *Trevillion et al 2012, Oram et al 2013, Bundock et al 2013, Jonas et al 2013.*

” Det vi inom läkekonsten ser som ett problem kan vara ett försök till en lösning på ett annat problem som vi inte ser.”

Vincent J. Felitti, läkare och professor vid Kaiser Medicinskt Center i San Diego Kalifornien samt initiativtagare till ACE-studien – skadliga barndomsupplevelser som bygger på svaren från 17.000 kvinnor och män.

Frågeformulär om våld till 2.400 patienter Västra Götaland

- Människor som har utsatts för våld söker ofta hälso- och sjukvård på grund av diffusa fysiska och/eller psykiska symtom, ofta utan att vara medvetna om att deras ohälsa kan ha samband med det våld de utsatts för.

- Hälso- och sjukvården är en viktig aktör som har både möjlighet och ansvar att fånga upp dessa patienter, även i ett mycket tidigt skede av utsatthet, vilket kräver att personalen ställer rutinmässiga frågor om våld istället för att fråga på indikation eller vid misstanke.

Källa: *Studien – Nu har vi kommit över tröskeln – Västra Götalandsregionens kompetenscentrum om våld i nära relationer – VKV*

Tankar från hälso- och sjukvården i Västra Götalandsregionen

”Det är väldigt viktig information att få fram, många av de här kroniska smärtorna där man inte kan förklara. Man får det inte att hänga ihop, kroppen stämmer inte överens med reaktionen. Så det är första tanken som slår mig i alla fall, att det ligger något sådant bakom. Så det är ju bra att fråga, vi hade en sådan häromdagen. En till.”

”De jag har frågat har varit sjukskrivna länge. När de har berättat detta och fått hjälp på olika ställen, med KBT och allt möjligt vad de varit på, så har de ju gått tillbaka till jobb och kan lägga en del utav det som de varit med om bakom sig, de kan gå vidare. Då tänker man att hade processen för individen varit kortare, om det här hade uppdagats tidigare?”

Källa: *Nu har vi kommit över tröskeln - VKV*

Sammanfattning och utdrag från Socialstyrelsens Dödsfallsutredningar 2016–2017 (januari 2018)

- **Tidigare och nuvarande våldsutsatthet upptäcks inte. Utredningarna visar att det mest omfattande problemet var att våldet inte upptäcktes av de involverade samhällsaktörerna.**
- **Våldet blev oftast inte känt om inte den våldsutsatta på eget initiativ hade vänt sig till en samhällsaktör för att berätta om sin utsatthet.**
- **Orsaken var att ingen samhällsaktör ställde frågor om våld.**
- **20 av 21 mördade kvinnor tog kontakt med hälso- och sjukvården under en 3 veckorsperiod innan de mördades. Även de som mördade hade haft en kontakt med hälso- och sjukvården en kort tid innan morden genomfördes.**
- **Ingen hälso- och sjukvårdspersonal ställde frågor om våld.**

Sammanfattning och utdrag från Socialstyrelsens Dödsfallsutredningar 2016–2017 (jan 2018)

- **Det fanns brister i samordningen av insatser. Samhällsaktörerna arbetade i stor utsträckning parallellt. Relevant information delades inte och ingen samordnad planering genomfördes i samråd med den enskilde.**
- **Socialstyrelsens utredning från 2018 visar att de flesta kvinnor som mördades hade haft kontakt med flera samhällsaktörer under en längre tidsperiod som tex. hälso- och sjukvården, FK, AF och socialtjänsten.**
- **Problemet var att aktuella samhällsaktörer vare sig ställde rutinmässiga frågor om våld eller samarbetade med varandra i samråd med kvinnorna.**

DÖDLIGT VÅLD I NÄRA RELATIONER I VÄSTRA GÖTALAND 2000-2016

- **58 fall av förövare är identifierade varav 8 är s.k. utvidgade självmord där eventuella överlevande barn har mist både mamma och pappa.**
- **10 fall av förövare är kvinnor och 48 fall av förövare är män.**
- **Totalt är 59 fall av offer identifierade. En förövare dödade två kvinnor.**
- **Sammanlagt har 83 överlevande barn till offer och förövare drabbats**.

Källa: *VKV – Västra Götalandsregionens kompetenscentrum om våld i nära relationer*

Dödligt våld i nära relationer – Västra Götalandsregionen

Västra Götalandsregionens kompetenscentrum om våld i nära relationer (VKV) bedriver sedan 2016 ett forskningsprojekt kring dödligt våld i nära relationer.

Huvudsyfte: identifiera riskfaktorer för dödligt våld i nära relationer för att bidra till att våldet både kan förebyggas och förhindras.

Identifiera eventuella brister i samverkan och rapportering mellan myndigheter och organisationer, såsom hälso- och sjukvård, polis, rättsväsende, socialtjänst.

Undersöka närståendes erfarenheter och upplevelser av att en nära anhörig har dödats/mördats.

Undersöka förövares och närstående till förövares uppfattningar om det dödliga våldet.

Vad vill forskargruppen bidra med?

- Kvalitativ forskning som saknas
- Anhörigperspektiv som saknas
- Kunskap om hur det dödliga våldet kan förebyggas
- Kunskap för förändring

Hur kan vi utveckla arbetet för att förebygga och upptäcka psykiskt, fysiskt och sexuellt våld?

Förebygga en psykisk och fysisk ohälsa hos barn, ungdomar och vuxna samt förmedla adekvata insatser till berörda?

Varje år mördas en kvinna var tredje vecka till följd av våld från en närstående eller f.d. närstående och barn/ungdomar drabbas.

- **Hur kan hälso- och sjukvården, socialtjänsten, FK , AF och skolan bli bättre på att identifiera erfarenheter av psykiskt, fysiskt och sexuellt våld och därmed förebygga en psykisk och fysisk ohälsa samt fortsatt våld?**

- **Vilka ytterligare beslut och åtgärder behövs för att förstärka ovanstående myndigheters möjligheter för att starta ett sådant arbete?**

- Vilket beslut fattade Västra Götalandsregionens Regionfullmäktige den 10 april 2018?

Generaliseringsbara framgångsfaktorer från VKV i Västra Götaland

- Tydliga, fasta och långsiktiga politiska beslut och uppdrag från Kommunstyrelse/Kommunfullmäktige, Regionstyrelse/Regionfullmäktige eller annat högsta beslutande organ/styrelse.

- Tydliga, fasta och långsiktiga tjänsteuppdrag från berörda förvaltningsledningar.

- Verksamheten och anställda som ska genomföra uppdragen ska placeras nära en förvaltningsledning/styrelse för att få ett tydligt mandat för ett genomförande och för en löpande dialog med aktuella ledningar.

Generaliseringsbara framgångsfaktorer från VKV i Västra Götaland

- Framtagande av organisationsövergripande bas- och metodutbildningar inom våldsområdet. Hur ser det ut? Vad gör jag och vilken hjälp från andra verksamheter kan jag använda mej av? Inled ett operativt samarbete med dessa.

- Framtagande av detaljerade rutiner och regionala riktlinjer som avser all berörd personal inom en eller helst flera kommuner, en region eller en annan verksamhet/er inom ett geografiskt område. De ska svara på frågor om VAD gör jag i olika situationer och HUR gör jag?

- Regelbunden återrapportering både till politiken och till olika förvaltningsledningar/styrelser.

NNS och Samordningsförbundens nationella projekt mot psykiskt, fysiskt och sexuellt våld 2019 – 2021.

Vad innehåller regeringsuppdraget till Socialstyrelsen, Jämställdhetsenheten, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Migrationsverket och NNS/Samordningsförbunden?

Vad innehåller NNS och Samordningsförbundens nationella projekt mot psykiskt, fysiskt och sexuellt våld inom regeringsuppdraget?

Hur kan tidigare erfarenheter av våld påverka möjligheterna till att kunna arbeta eller studera samt hälsan?

Vilka erfarenheter har Samordningsförbunden fått efter att rutinmässigt ha använt ett validerat frågeformulär med specificerade frågor om psykiskt, fysiskt och sexuellt våld under snart ett år?

EN NATIONELL STRATEGI FÖR ATT FÖREBYGGA OCH BEKÄMPA MÄNS VÅLD MOT KVINNOR 2018 - 2028

- Ett utökat och verkningsfullt förebyggande arbete mot våld
- Förbättrad upptäckt av våld och starkare skydd och stöd för våldsutsatta kvinnor och barn
- Effektivare brottsbekämpning
- Förbättrad kunskap och metodutveckling

NATIONELL STRATEGI

Den tioåriga nationella strategin gäller sedan den 1 januari 2018.

I den nationella strategin ingår arbetet mot:

- **Mäns våld mot kvinnor**
- **Våld i nära relationer**
- **Hedersrelaterat våld och förtryck**
- **Våld i samkönade relationer/HBTQ**
- **Prostitution och människohandel**

REGRINGSUPPDRAGET
ÖKAD UPPTÄCKT AV VÅLDSUTSATTHET

Fem myndigheter samverkar i regeringsuppdraget tillsammans med NNS och Samordningsförbund

- **Syfte att förbättra och öka upptäckten av våldsutsatthet**
- **Mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck**

Jämställdhetsmyndigheten
Övergripande samordning, uppföljning och redovisning av insatser. Slutrapport mars 2022.

Socialstyrelsen
Bistår de övriga myndigheterna i arbetet som rör rutiner och metoder för upptäckt av våld.

Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Migrationsverket
Ska var för sig utveckla arbetet med att upptäcka våldsutsatthet gentemot sina målgrupper

NNS och Samordningsförbunden ingår i regeringsuppdraget
NNS nationella projekt mot psykiskt, fysiskt och sexuellt våld

NNS
Nationella nätverket för samordningsförbund

Fortsättning på regeringsuppdraget:

Jämställdhetsmyndigheten ska:

- *Ansvara för övergripande samordning, uppföljning och redovisning av både myndighetsgemensamma och myndighetsspecifika insatser*

- *Stödja Nationella Nätverket för Samordningsförbund (NNS) samt följa och utvärdera pilotverksamhet för upptäckt av våld vid några Samordningsförbund*

NNS
Nationella nätverket för samordningsförbund

Fortsättning på regeringsuppdraget:

***Samordningsförbunden** utgör en rikstäckande struktur för samverkan och operativt samarbete mellan kommun, landsting/region, AF och FK som med fördel kan involveras i arbetet för att förbättra upptäckten av våld. Samordningsförbunden har en egen lagstiftning sedan 2004.*

***NNS** har presenterat ett förslag om pilotverksamhet med Samordningsförbund på ett antal platser i landet för att pröva hur förbunden kan samordna såväl insatser för att upptäcka våld som stödinsatser till våldsutsatta.*

NNS
Nationella nätverket för samordningsförbund

Vilka är NNS och Samordningsförbundens 7 piloter, kommuner, regioner och län samt 6 Grupp-2 förbund i en implementerings-grupp?

Piloter:

Skellefteå, Jämtland-Härjedalen (**Ragunda**), Samspelet (**Karlstad**), **Södertälje,** Karlskoga-Degerfors (**Karlskoga**),Vänersborg -Mellerud (**Vänersborg**) och Halland (**Varberg**) samt regionerna/länen Västerbotten, Jämtland-Härjedalen, Värmland, Stockholm, Örebro Län, Västra Götalandsregionen och Halland.

Grupp 2 förbund:

Insjöriket, Umeå, Skaraborg, Norra Västmanland, Sundbyberg och Gävleborg.

Totalt ingår 9 regioner: Västerbotten, Jämtland-Härjedalen, Värmland, Stockholm, Örebro Län, Västra Götaland, Halland, Västmanland och Gävleborg.

NNS och Samordningsförbundens

Nationella projekt mot psykiskt, fysiskt och sexuellt våld 2019-2021.

nnsfinsam.se - stoppa våldet – Uppstartskonferens 10/10 2019

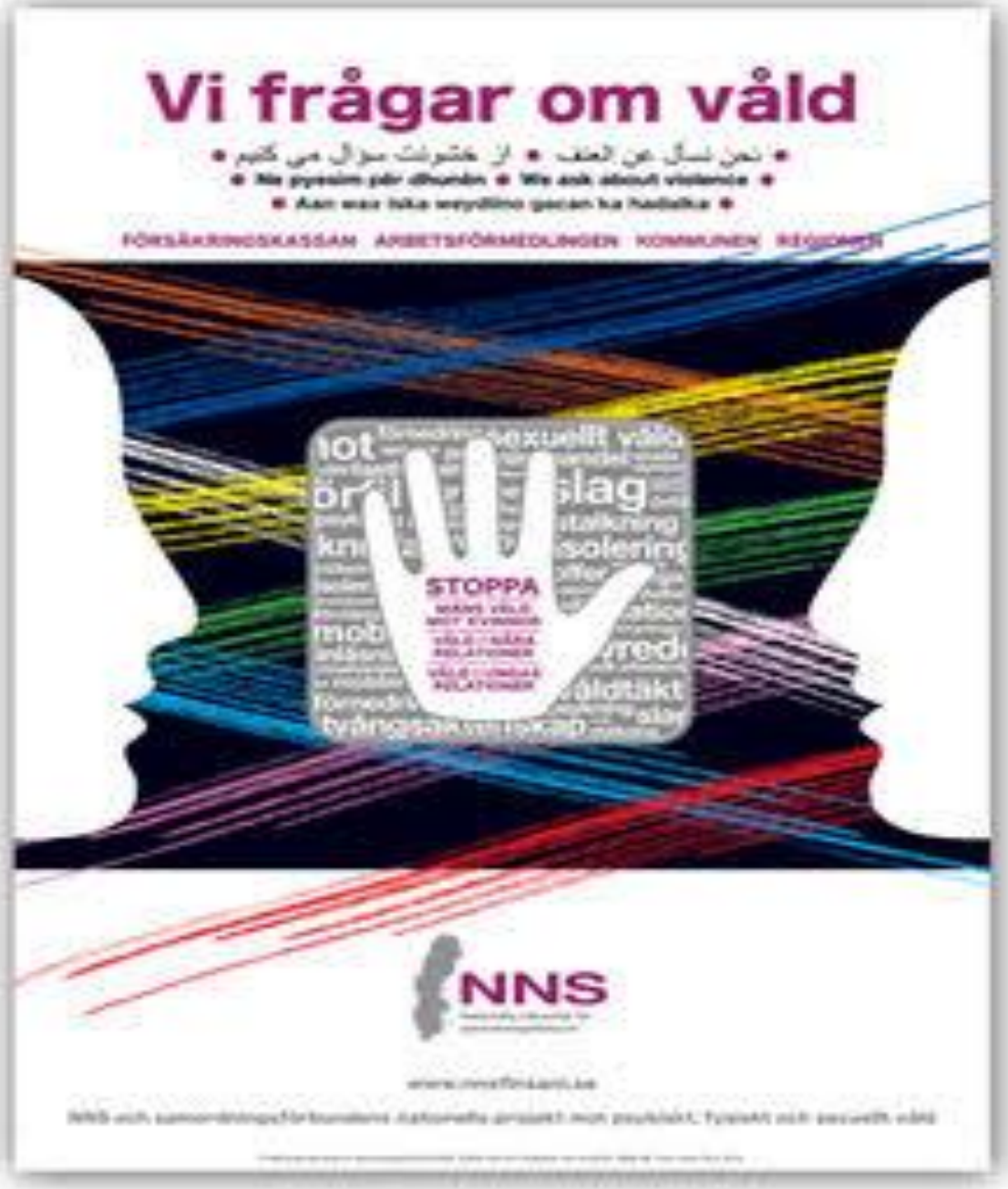
Vi frågar om våld
• نحن نسأل عن العنف • از خشونت سؤال می کنیم •
• Ne pyysimi pahi dhundin • We ask about violence •
• Aan waa baka weydiino gacan ka hadlika •
FÖRSÄKRINGSKASSAN ARBETSFÖRMEDLINGEN KOMMUNEN REGIONEN
STOPPA
NNS

Alla har rätt till en uppväxt utan våld

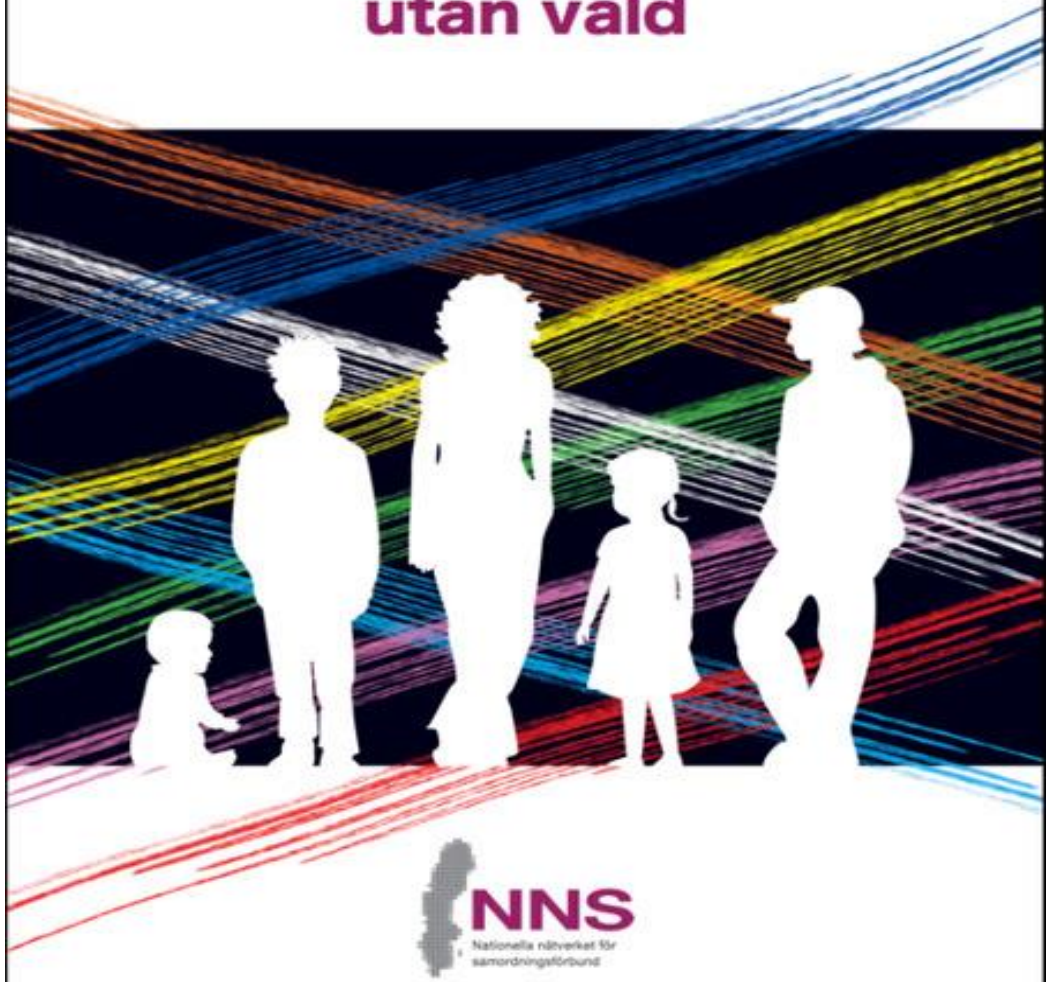

FÖRSÄKRINGSKASSAN ARBETSFÖRMEDLINGEN KOMMUNEN REGIONEN

Det finns stöd och hjälp att få!

Upplever du våld i din närhet eller själv utsätts eller har utsatts för våld eller hot, kan du alltid vända dig till din vårdcentral, en ungdomsmottagning eller socialtjänsten om du vill prata med någon om din situation. Där kan du också få vägledning till de som bäst kan hjälpa dig utifrån just dina behov av stöd och hjälp.

Du kan även söka information och få hjälp via telefonlinjer eller på internet. Du har möjlighet att vara anonym och även få information om vart du kan vända dig för att få stöd och hjälp på just din ort.

Här nedan finns information om några av de organisationer som du kan vända dig till. Du kan kontakta dessa oavsett var i landet du bor.

Kvinnofridslinjen 020-50 50 50

Telefonlinje som har öppet dygnet runt. Du kan vara anonym och samtalet är kostnadsfritt.

ungarelationer.se

Webbtjänst som innehåller chatt-möjligheter som vänder sig till dig som är under 20 år och blir utsatt för våld i din relation, är kompis till någon som blir det eller är den som utsätter andra för våld.

Terrafem

Telefonjour och en webb.

Telefonnumret är 020-52 10 10. Du kan samtala på 50 olika språk. **terrafem.org** är terrafems webbplats.

dinarattigheter.se

En stödchatt på internet för unga som utsatts för hedersrelaterat våld och förtryck och våld.

unizon.se

En webb som samlar över 130 kvinnojourer, tjejjourer och andra stödverksamheter som arbetar för ett jämställt samhälle fritt från våld.

jagvillveta.se

För dig som är upp till 17 år.

En webb med information om vad som är brottsligt, hur man kan känna om man varit med om brott och var man kan få hjälp. Här finns också information om vad som händer om man anmäler eller om det blir rättegång.

Grafisk form och illustration: Per Jovedorn, RÅGG AB. Tryck: Hylte Tryck AB, 2019

NNS
Nationella nätverket för samordningsförbund

www.nnsfinsam.se

NNS och samordningsförbundens nationella projekt mot psykiskt, fysiskt och sexuellt våld

Vad innehåller NNS och Samordningsförbundens projekt mot psykiskt, fysiskt och sexuellt våld?

- Bas- och metodutbildning om våld
- Att rutinmässigt använda ett validerat frågeformulär om 7 frågor om våld inom Samordningsförbundens ordinarie operativa samarbete mellan FK, AF, Socialtjänsten/Arbetsmarknadsenheter och hälso- och sjukvården
- Framtagande av material
- Kontakter med samverkande myndigheter lokalt, regionalt och nationellt för diskussioner om implementering och hållbara insatser över tid
- Regionala/nationella konferenser
- Stöd och handledning
- Utvärdering
- Avslutningskonferens

NNS
Nationella nätverket för samordningsförbund

Att rutinmässigt använda ett validerat frågeformulär med 7 definierade frågor om psykiskt, fysiskt och sexuellt våld

NNS
Nationella nätverket för samordningsförbund

Varför fråga om våld?

- Våldet syns inte utanpå
- Patienten/besökaren ser inte sambandet mellan våldet och sin egen ohälsa
- Studier visar att patienter gärna vill få frågor om våld

Källa: *Att fråga om våldsutsatthet som en del av anamnesen, NCK 2010*

- **Vi använder ett frågeformulär med rutinmässiga frågor om våld eftersom de personer vi möter i våra professioner sällan på eget initiativ berättar om sina upplevelser av våld. Få personer sätter sin ohälsa i samband med tidigare eller nuvarande upplevelser av våld.**
- **Att få frågor om våld är i sig hälsofrämjande och möjliggör att de som har upplevelser av våld kan få kunskap om våldets konsekvenser, stöd och behandling samt skydd vid ett pågående våld.**
- **Att få frågor om våld startar en egen process hos personen som får lära sig om sambandet mellan våld och ohälsa samt om sambandet mellan att ha sett och hört våld under sin uppväxt och en senare egen utsatthet för samma våld.**
- **Att använda ett frågeformulär om våld innebär även att vi ger barn möjligheter till rätten att kunna växa upp utan våld och få bättre förutsättningar till en god hälsa och utveckling.**

Film om NNS och Samordningsförbundets arbete inom ett regeringsuppdrag mot våld

DET FINNS STÖD OCH HJÄLP ATT FÅ

Kvinnofridslinjen 020 – 50 50 50

Nationell stödtelefon som har öppet dygnet runt. Du kan vara anonym och samtalet är kostnadsfritt. För dig som utsatts för fysiskt och sexuellt våld.

unga relationer.se

Stöd och information för dig under 20 år som blir utsatt för våld i din relation eller är den som utsätter. Eller om du är kompis till någon som utsätter/utsätts. Chatten är anonym och öppen varje kväll kl. 20-22.

Terrafem

Telefonjour och webb. Telefonnumret är 020 – 52 10 10.
Du kan samtala på 50 olika språk. Terrafem.org. Är terrafems webbplats.

DET FINNS STÖD OCH HJÄLP ATT FÅ

dinarattigheter.se karlekenarfri.se

En stödchatt på internet för unga som utsatts för/riskerar att utsättas för hedersrelaterat våld och förtryck, kvinnlig könsstympning, barn och tvångs-äktenskap

unizon.se

Unizon hjälper dig komma i kontakt med en jour. Här finns också svar på vanliga frågor. I vår mejljour kan du läsa andras frågor och svar.
En webb som samlar över 130 kvinnojourer, tjejjourer och andra stöd-verksamheter som arbetar för ett jämställt samhälle fritt från våld.

jagvillveta.se

För dig som är upp till 17 år. En webb med information om vad som är är brottsligt, hur man kan känna om man varit med om brott och var man kan få hjälp.

Ytterligare information om NNS och Samordningsförbundens projekt finns på webben

www.nnsfinsam.se/stoppavaldet

www.nnsfinsam.se/stoppavaldetunga

Tack för att jag fick komma till Östergötland och föreläsa för er alla som deltog idag!

Ni hittar filmen och presentationen på Samordningsförbundet Centrala Östergötlands hemsida

https://samordning.org/sco/verksamhetsutveckling/vald-inara-relationer

och på NNS hemsidor

www.nnsfinsam.se/stoppavaldet www.nnsfinsam.se/stoppavaldetunga

På återhörande den 15/12 för en metodutbildning! OBS! Kan ändras pga pandemin!

Anita Kruse, sakkunnig inom våldsområdet med uppdrag för NNS – Nationella Nätverket för Samordningsförbund

anita.kruse@gmail.com

Mobil 0703-751978